

PREEK JOHANNES 12: 12-16 EN I KONINGEN 5: 1-5

Overstapdienst Elst

Thema: 'Koning'

Beste overstappers, gemeente van Christus,

Koningen heb je in allerlei soorten en maten; letterlijk en figuurlijk. Tegenwoordig hebben koningen en koninginnen een andere functie dan in de tijd van de Bijbel. Toen had een koning héél veel macht; hij bepaalde eigenlijk alles. De koningin was er trouwens meestal alleen maar om mooi te zijn naast de koning, een enkele uitzondering daargelaten.

Er was een tijd dat het volk Israël geen koning had. Er waren profeten en rechters (of richteren, zoals die eerder werden genoemd) en dat waren vooral heel wijze mensen die het het allerbelangrijkst vonden dat het volk op het spoor van God bleef. Maar... het volk Israël zag om zich heen dat andere volken een koning hadden en toen wilden zij dat ook. Ze zeiden: 'Wij willen een koning hebben! Want we willen net zo zijn als de andere volken. Wij willen ook een koning hebben die over ons regeert en die onze leider is in een oorlog.' Ze willen er als volk bij horen, zeg maar, mee doen met de anderen.

Dat zie je in vele varianten nog steeds gebeuren: erbij willen horen, meedoen met de rest, niet uit de toon willen vallen. *Iedereen rijdt toch een grote dure auto... Dat wil ik ook graag. Al mijn vrienden hebben een iPhone, dus die wil ik ook.* Best begrijpelijk, maar toch niet altijd een goed idee. Zeker als het om echt grote dingen gaat.

Zo zijn er wereldleiders die steeds meer spierballentaal gebruiken, die zich groter maken dan anderen. En andere leiders gaan dat dan ook doen. Als het ene land een groot leger heeft of kernwapens, dan willen maar zo andere landen dat ook. Ze zijn er bang voor dat ze anders niet meer mee zullen tellen. Geen goed idee...

De profeet Samuël waarschuwde het volk Israël dat per se een koning wilde toen al: de werkelijkheid zal anders zijn dan het ideaal... En dat is ook wat er gebeurde. Dat kleine stukje uit I Koningen dat we lazen maakt deel uit van een heel groot deel van de Bijbel over de koningen van Israël. En bij iedere koning was het weer de vraag of hij deed wat goed was in de ogen van God. En dat was, helaas, vaker niet zo dan wel. De eerste koning, koning Saul, maakte er al snel een potje van. Er volgden andere koningen: David en Salomo zijn daar wel de bekendste van.

We kijken even naar wat koning Salomo nou zo bijzonder maakte. Hij bouwde de tempel in Jeruzalem, een zeer prestigieus project! En de mijnen van koning Salomo waar het goud, brons en koper vandaan kwam voor in die tempel en voor in de paleizen; dat intrigeert archeologen tot op de dag van vandaag.

Maar er was nog iets bijzonders: In een droom was God aan Salomo verschenen en had hem gezegd te kunnen vragen wat hij wil; God zou het hem geven. Salomo antwoordde God het volgende: *Leer mij om goed te luisteren. En leer mij om het verschil tussen goed en kwaad te zien.* Wijsheid, dat was wat hij nodig had. Om te weten wat goed is en wat niet. Dáármee diende hij de mensen. En de mensen hadden het daardoor goed onder koning Salomo. We lazen: *De mensen konden rustig in hun wijngaard en onder hun vijgenboom zitten.*

Dat betekent dat er rust was en vrede. Mensen hoefden niet te vechten, niet te vluchten, niet bang te zijn. Dat was heel bijzonder!

Toch was ook koning Salomo niet de ideale koning. Hij hield nogal van mooie vrouwen en haalde die uit allerlei landen vandaan. Landen waarin ze andere goden vereerden dan de God van Israël. En daar liet Salomo zich toch in meeslepen. Zo deed dus koning Salomo uiteindelijk ook dingen die echt niet goed waren in de ogen van God. En de rust van het zitten onder de vijgenboom in de wijngaard was ook zeker niet van heel lange duur...

Wat mag je dan eigenlijk van een goede koning verwachten? Wat maakt een koning een goede koning? Bij Salomo zagen we dat het dus bijvoorbeeld belangrijk was dat er rust was in het land, dat de mensen veilig waren en dat ze niet hoefden vechten en vluchten. Dat de koning goed kan luisteren en weet wat goed is en wat kwaad. En dat een koning zich niet mee laat slepen in allerlei verkeerde verlangens: naar vrouwen, naar rijkdom, naar macht en succes.

De mensen in de tijd van Jezus hadden ook verwachtingen en dan niet van zomaar een koning, maar van een messiaanse koning. Die zou ervoor gaan zorgen dat de Romeinen die toen de baas waren in Israël eruit gegooid zouden worden en die zou voor vrede en rijkdom gaan zorgen. Dat was wat men verwachtte, van Jezus. *Welkom, welkom, koning Jezus! Kom ons bevrijden.* De verwachtingen waren hóóggespannen!

Het lastige echter met verwachtingen is dat het erg vaak toch anders loopt. Verwachtingen zijn vreemde dingen en lang niet altijd positief. Dat was toen zo en dat is nu ook nog zo. In ons land gaat het dan niet om de koning, maar om andere mensen die het voor het zeggen hebben... Bij ons zijn dat belangrijke politici. Dan hebben mensen ook nogal hoge verwachtingen van hen. En politici willen ook graag dat mensen denken dat zij alle problemen wel op kunnen lossen. Met de PVV aan de macht zouden er diverse grote problemen wel even opgelost worden en hetzelfde werd verwacht van Donald Trump als president van de VS. Maar als die verwachtingen niet de juiste zijn (omdat ze vooral gericht zijn op het voordeel van mensen zelf en dat ándere mensen dan vergeten worden...); èn die mensen ook echt niet de beste leiders... Dan zijn voor je het weet de problemen nog groter dan voordat die mensen het voor het zeggen kregen...

Terug naar de verwachtingen die in het evangelie spelen van koning Jezus. Daar bleek dat de verwachtingen die mensen van Jezus hadden een eigen leven waren gaan leiden. Terwijl Jezus de mensen juist het allerliefst iets anders wilde laten verwachten: geen rijkdom of succes, niet het in de pan hakken van een vijand, geen grote paleizen en een koning op een troon. Deze koning Jezus wilde de mensen iets heel anders laten verwachten: het koninkrijk van God. En dat koninkrijk van God heeft meer te maken met rustig kunnen zitten onder een boom, of dat nu een vijgenboom of een appelboom is. Jezus wilde de mensen meenemen in de droom van God over een prachtige wereld, waar rust en vrede is, waar geld en rijkdom en macht er niet toe doen, waar vriendschap is en liefde tussen de mensen, tussen de mensen en de dieren en tussen mensen en God.

Het allermooiste dat we als mensen kunnen doen is om met díe verwachting te leven en die droom proberen wáár te laten worden. Jullie hebben daar al over gehoord in de catechese. En eigenlijk is het iets dat we als mensen blijven oefenen en proberen.

Daarom slaan we hier zondag aan zondag de Bijbel open, om woorden van leven te horen, poëzie die onze taal verrijkt, visioenen die ons helpen te blijven dromen; om te bidden en stil te zijn, om ruimte te maken voor wat God ons wil laten zien; om samen te zijn en elkaar te helpen en op te bouwen; om te zingen en ons te laten inspireren door de muziek.

Omdat we moeten blijven leren en blijven oefenen met wat koning Jezus ons heeft geleerd: heb de mensen en heb God lief. Dan wordt die mooie droom van het koninkrijk van God werkelijkheid.

Amen.